



Posudek oponenta¹ diplomové práce

Student/ka:	Natálie Gabrhelová
Název práce:	Proměny identity Moravských Kopanic: Analýza střetu tradice a současnosti v kontextu moderní rurality
Vedoucí:	Hana Horáková
Oponent²:	Tomáš Samek

Diplomová práce Natálie Gabrhelové se zabývá otázkou, jak se proměňují plurální identity venkovského mikroregionu Moravských Kopanic a jejich vnímání různými sociálními aktéry: místními starousedlíky, novějšími přistěhovalci, obyvateli jiných částí republiky, odbornou i laickou veřejností.

Synchronní pohled na tuto oblast je doplněn o pohled diachronní nebo přesněji řečeno: práce představuje amalgám obou perspektiv v tom, že spíše než historický vývoj nabízí sled několika v čase po sobě následujících synchronních řezů, které poskytují vhled, jak se identita regionu vyvíjela z hlediska ekonomického, sociálního, kulturního i politického. Jsme tak svědky proměny spíše zaostalé rurální oblasti s převažujícím zemědělstvím v oblast, do které se v novější době čím dál výrazněji propisují vlivy modernity a globalizace včetně nástupu poměrně masového turismu, vyvolaného zejména románem Kateřiny Tučkové Žitkovské bohyně. Fenomenální úspěch tohoto beletristického díla ovlivňuje region v dobrém i zlém, jak už to u turistického ruchu indukovaného beletrií bývá. Nepřekvapuje, že román vnímají jinak místní a jinak turisté, kteří na Moravské Kopanice přijíždějí: jde o klasický jev. Autorčinou zásluhou je, že pečlivě popisuje, jak tento jev vypadá v konkrétním případě zmíněného mikroregionu.

Práce je logicky strukturovaná: postupuje od metodologických úvah přes teoretický rámec, v němž vymezuje různé přístupy k venkovu, moderní ruralitě, neovenkovanství a turismu, až po empirickou část, která podává obrazy Moravských Kopanic pohledem odborné i krásné literatury stejně jako pohledem participantů, které autorka zpovídá. Metodicky využívá triangulaci, jež kombinuje zúčastněné pozorování s polostrukturovanými rozhovory a dotazníkovým šetřením. V tomto směru se text vyznačuje velkou poctivostí – pozitivně se v

¹ Nehodící se škrtněte.

² Pokud posudek vypracovává vedoucí práce, nevyplňovat.

něm projevuje, kolik různých zdrojů dokáže diplomantka vytěžit a integrovat, aby podala komplexní obrázek proměn identity regionu, k němuž má sama vztah.

Výzkumná otázka je koncipována hodně široce a lze říci, že se autorce podařilo najít na ni odpověď, i když je zřejmé, že jiní autoři by mohli dodat jiné facety při hledání odpovědi na takto rozsáhlé zadání.

Formálně práce splňuje všechny požadované náležitosti. Pokud jde o jazyk, je srozumitelný a velmi přístupný; chyby se vyskytují jen vzácně, nejčastěji v interpunkci, setkáme se i s nezvládnutou deklinací zájmena *jenž*, ale všechny tyto jevy jsou jen okrajové a nelze tvrdit, že by výrazněji kazily celkovou kvalitu díla.

Mé výhrady se omezují jen na dílčí jevy: některé pasáže jsou repetitivní – třeba hned v Úvodu najdeme delší dvouvětou formulaci hned na dvou místech po sobě v téměř identické podobě: taková redundance je špatná stylisticky i čtenářsky. Některé autorčiny interpretace jsou zplošňující, čímž podávají redukcionistický, a tudíž nepřesný výklad řečeného. Tak např. na str. 55 čteme vyjádření účastnice výzkumu, která komentuje, jak je Tučkové román vnímán místními, a která svou kritiku končí slovy: „Jsou různé názory, ale spíš si myslím, že tady ty místní jsou více negativní, než aby to vzali s nadšením. Na druhou stranu se musí přiznat, že pro Kopanice to byla reklama obrovská. Věci nejsou černobílé.“ Tuto výpověď autorka interpretuje takto: „Navzdory značné popularitě knihy, respondentka vnímala text, jako „strašně depresivní“, vyvolávající „tíseň a depresivní atmosféru“. I přesto, že román dočetla, aby pochopila jeho úspěch, nepovažovala jej za přínosný.“ Odhlédnu zde od nesprávně použité interpunkce a zaměřím se jen na interpretační stránku věci: tahle to přece není. Ano, respondentka román silně kritizuje, ale nakonec dospívá k tomu, že věci nejsou černobílé. V autorčině jednostranné interpretaci však černobílé jsou.

To vše však jsou jen drobné připomínky. Celkově jde o práci velmi solidní, zdrojově bohatou a teoretickou fundovanou – odtud mé celkové pozitivní hodnocení.

Upozornění/Disclaimer: Vzhledem ke stavu poznání k dnešnímu dni nedokáže autor posudku s jistotou stanovit, zda a v jaké míře byly při vypracování této závěrečné práce využity nástroje umělé inteligence.

Závěr: Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru. Podněty k přemýšlení, **otázky do rozpravy:**

1. Předpokládám, že při práci na tématu jste se setkala – ať už v literatuře či v terénu – s něčím, co pro Vás bylo nové, navzdory tomu, že z regionu pocházíte. Co Vás při této práci z těchto postřehů a objevů nejvíc překvapilo?
2. V kterých hodinách, při výuce jakých témat a jak konkrétně byste využila své práce při výuce ZSV na střední škole?

V Praze dne 9. 8. 2025

.....

Tomáš Samek